

Samenwerking met de provincie Antwerpen doorheen de jaren: een blik vanuit de praktijk

**Het leven zoals het is –
de gemeentelijke milieuambtenaar**

Marc Konings
17 juni 2025

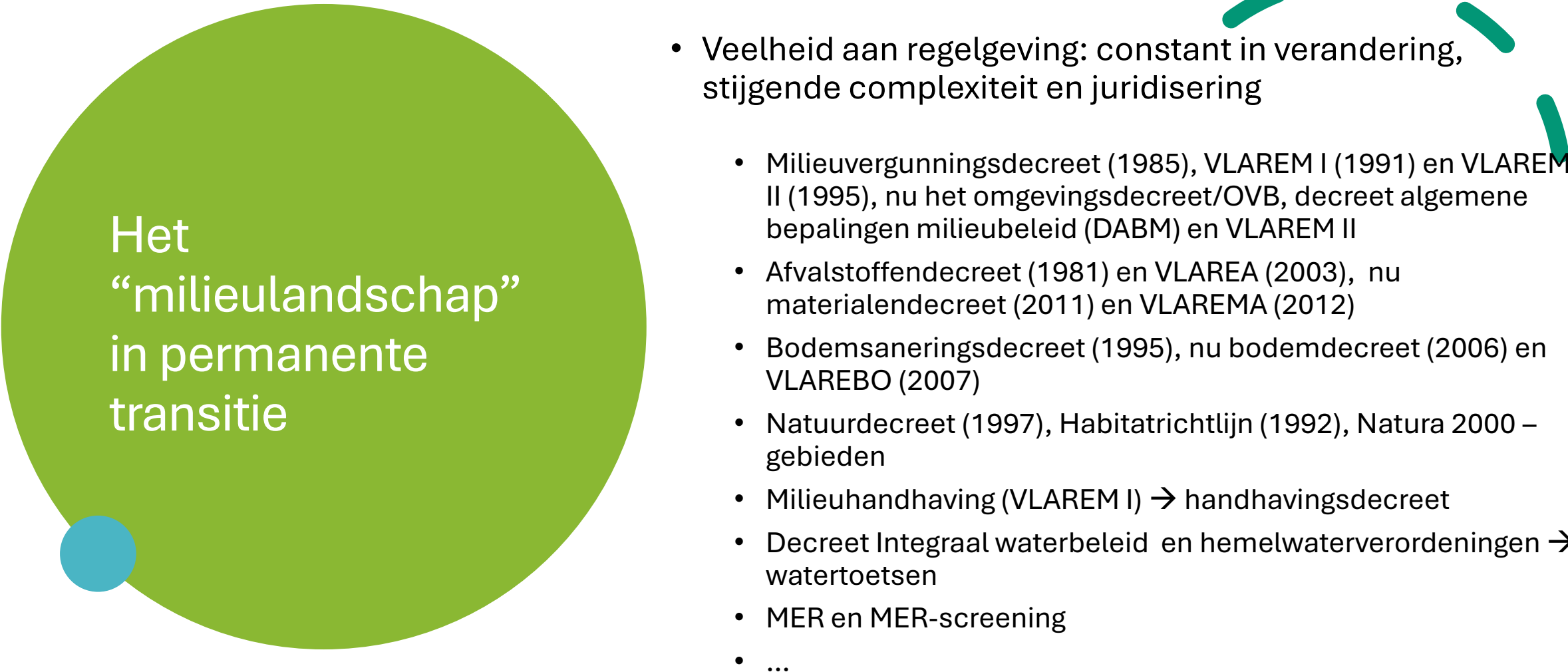

@ Pixabay

Mijn loopbaan: 30 jaar bij een gemeente

- 1991: afgestudeerd als scheikundige specialisatie milieukunde
- 1991-1994: Universiteit Gent wetenschappelijk medewerker
- 1994 -2011: milieuambtenaar in gemeente Edegem
In 1995 aangesteld als toezichthouder na VLAREM-opleiding
- 2011 – heden: gemeente Kalmthout
 - 2011: diensthoofd groen en milieu
 - 2013: bijkomend wnd stedenbouwkundig ambtenaar en diensthoofd ruimtelijke ordening
 - 2019 – heden: afdelingshoofd omgeving

Het “milieulandschap” in permanente transitie

- Veelheid aan regelgeving: constant in verandering, stijgende complexiteit en juridisering
 - Milieuvergunningsdecreet (1985), VLAREM I (1991) en VLAREM II (1995), nu het omgevingsdecreet/OVB, decreet algemene bepalingen milieubeleid (DABM) en VLAREM II
 - Afvalstoffendecreet (1981) en VLAREA (2003), nu materialendecreet (2011) en VLAREMA (2012)
 - Bodemsaneringsdecreet (1995), nu bodemdecreet (2006) en VLAREBO (2007)
 - Natuurdecreet (1997), Habitatrictlijn (1992), Natura 2000 – gebieden
 - Milieuhandhaving (VLAREM I) → handhavingsdecreet
 - Decreet Integraal waterbeleid en hemelwaterverordeningen → watertoetsen
 - MER en MER-screening
 - ...

Hoe zit het nu juist? Zijn we mee? Is het duidelijk?

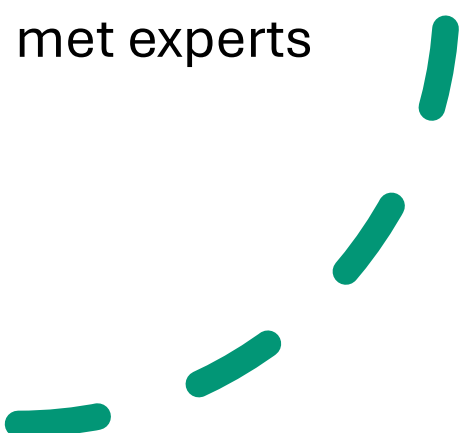

Het “milieulandschap” in permanente transitie

- Stijgende planlast – “more is less” i.p.v. “less is more”?
 - *Wat is de meerwaarde?*
- Groeiende complexiteit op juridisch en technisch vlak → noodzaak verdere professionalisering diensten
 - *Zijn wij juist bezig?*
- Noodzaak tot integraal denken en handelen. Milieu gaat niet enkel over de kwaliteit van water, lucht, bodem, ... maar ook over bredere maatschappelijke uitdagingen zoals klimaatverandering, ruimte voor water, biodiversiteit, SDG's, “betonstop”, ...
 - *Wat komt er nog op ons af?*
- Grotere diversiteit aan invullingen van het takenpakket afgestemd op de lokale werking (verschillende profielen en rollen)
 - *Wie doet wat?*

Provincie als
belangrijk
intermediair orgaan
voor ons lokaal
milieubeleid

1. Initiatiefnemer - motor voor heel wat initiatieven/anticiperend/innoverend
 2. Ondersteuner lokaal beleid en werking – opleidingen, kennisdeling en inhoudelijk mee invullen
 3. Trekker van gebieds- en soortenbeleid
 4. Beheerder van gebieden, waterlopen, domeinen, ...
 5. “Belangenbehartiger” lokaal beleid bij o.m. de Vlaamse overheid
 6. Verzorger van professionaliteit: teams met experts (PIH, Bosgroep, ...)
-

Samenwerking provincie door de jaren heen – praktijk

Jaren '90

- Uitvoeren milieuconvenanten Vlaams beleid – vergaande samenwerking gemeenten – provincie Antwerpen
- Implementeren milieuvergunningenbeleid op lokaal niveau – procedure/handhaving (VLAREM)
- Meten is weten (audits) als basis voor het beleid (PIH)
- Beheer groen/park/natuurgebieden: harmonisch, uitwisseling van ervaringen, onderzoeken (soortenbeleid en gebiedsgericht beleid)
- Opmaak gemeentelijk natuurontwikkelingsplannen (GNOP) – nieuwe natuurontwikkelingen en maatregelen voor natuurbehoud
- Gemeentelijke milieubeleidsplannen (optie 1 MC)
- Verzorgen opleidingen in milieu en natuur (professionaliseren milieudiensten)
- Ondersteunen van GEMPA als vereniging voor MA
- Klimaatconferenties (klimaatverdrag 1992, Kyoto 1997)
- Agenda 21 (1992): “denk globaal en handel lokaal”

Samenwerking provincie door de jaren heen – praktijk

Jaren '00

- Milieuconvenanten → samenwerkingsovereenkomsten met meer thema's – clusters Instrumentarium, Vaste stoffen, Water, Natuurlijke Entiteiten, Mobiliteit, Energie, Burgers & doelgroepen en gebiedsgericht beleid → zeer ruime keuzemogelijkheden (hoge ambities?)
 - Duurzaamheidsambtenaren (optie 7 van de SO 2000-2002, ...) → realisatie van nieuwe uitdagingen en thema's (o.m. energie, mobiliteit, productgebruik, ...)
 - Integraal waterbeleid – waterloopbeheerders, zoneringsplannen met IBA's
 - MKROS, milieuhandhaving: hoe?
 - Bodem en grondverzetregeling
 - Klimaatconferenties (Protocol van Kyoto I - doelstellingen)
 - Millenniumdoelstellingen (8)
-

Samenwerking provincie door de jaren heen – praktijk

Jaren '10

- Einde van de milieuconvenanten/samenwerkingsovereenkomsten (planlast? te betuttelend? te complex/uitgebreid?)
 - planmatig werken blijft belangrijk!
 - wat met de DA?
- Zonder is gezonder – alternatieve bestrijdingsmethodes (verbod 2015)
- Integratie milieu en stedenbouw
- Klimaatconferenties (Parijs 2015, opwarming max. 2 °C)
- Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen – 17 SDG's (2015)

Samenwerking provincie door de jaren heen – praktijk

Heden

Zeer ruim aanbod via “Duurzame gemeenten” - Milieu, klimaat, natuur en duurzame ontwikkeling

- Omgevingsvergunningen:
stedenbouw/milieu/vegetatie/kleinhandel
- Klimaat: acties samen met het Klimaatteam
 - klimaatneutrale organisatie, klimaatveilige gemeente , Gemeentewegen onder loop (ontharding) , “Groene hoekjes”, CircuS-traject met Kamp C, Green Team, ...
- Integraal waterbeleid
 - Hemelwater- en droogteplannen
 - Beheer waterlopen via DIW (meldpunt)
 - Peilbesluit waterlopen samen met DIW
- Milieukwaliteit
 - Onderzoeken bodem, water, geluid, waterbodembodem, gezondheid): calamiteiten, PFAS, ... samen met PIH
- Natuur & landschap
 - Bestrijding plaagsoorten: eikenprocessierupsen, Aziatische hoornaar, Japanse duizendknoop → ondersteuning en kennisuitwisseling samen met dienst
 - Gebieds- en soortenbeleid: groeninventaris, Provinciale Prioritaire Soorten en ecosysteemdiensten
 - Bosgroep (gesubsidieerd door de provincie)
 - Regionale landschappen (bv. KLE, houtig erfgoed, oorlogsveteranen, waterconservering)
 - Kempens Landschap

Aandachtspunten – aanbevelingen

SAMENWERKING, SLEUTEL TOT SUCCES

- Ondersteunend voor het lokaal duurzaam milieubeleid - elkaar begrijpen
- Anticiperend en innoverend - gericht op actuele thema's
- Informele partnerschap – met elkaar
- Pragmatisch - oplossingsgericht
- Praktisch - maatregelen in het veld met terreinkennis
- Integraal handelen
- Deskundige teams

Bedankt!

© Pixabay